

**Věra Jirásková**

Univerzita Karlova, Praha

**Jiří Jirásek**

Univerzita Palackého v Olomouci

## **K jubileu Profesora Krzysztofa Skotnického**

Životní jubileum vysokoškolského učitele a vědce bývá obvyklé uctít si odbornou statí vztahující se často k předmětu jeho vědeckého zájmu nebo je připomínkou kdysi uskutečněné spolupráce.

489

Během poměrně dlouhého profesního života každý z nás potkal stovky, možná tisíce nejrozumnějších lidí. Mnozí se z paměti vytratili, s dalšími jsme ušli část společné cesty, abychom se následně vzájemně ztratili či rozešli, jiní se naopak stali postupně nedílnou součástí našich životů. Více než čtyři desítky uplynulých let je doba, kdy se naše původně náhodná známost s Panem Profesorem Krzysztofem Skotnickým změnila ve vzácné a hluboké přátelství, které bychom zde chtěli, tak trochu s nostalgií, připomenout.

\*\*\*

V dobách, kdy se studentské výměny a pobyty pedagogů ještě dávno neuskutečňovaly prostřednictvím oblíbených a inspirativních programů Erasmus a Erasmus+ jednotlivé univerzity a vysoké školy udržovaly mezinárodní kontakty v rámci dvoustranných smluv o spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání. Bylo tomu tak i na Univerzitě Karlově v Praze a její Právnické fakultě, i když se okruh tehdy spolupracujících fakult

co do jejich počtu s dneškem nedal srovnat, což byl jeden z důsledků tehdejšího modelu rozděleného světa. Spolupráce vysokých škol a zahraniční mobilita studentů a pedagogů však existovala. Pravidelně se uskutečňovaly stáže a studijní pobyty učitelů na právnických fakultách v tehdejší SSSR, kde někteří absolvovali kupříkladu postgraduální studia, završená obhajobou kandidátských disertačních prací, organizovaly se ale též krátkodobé pobyty v Bulharsku, Polsku a NDR. Populárními byly studentské výměnné brigády v období letních prázdnin, spojené s programem odborným, kulturním a poznávacím. Kontakty, které byly takto navázány, přetrvaly v řadě případů až do současnosti a některé z nich plynule přešly ve vazby přátelské a dokonce rodinné. A tak jsme také poznali jubilanta, Profesora Skotnického.

Na jednom pravidelném zasedání tehdejší Katedry státního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy se objevil sympatický mladík, asistent profesora Tadeusze Szymczaka z Lodže. Polským ústavním vývojem a událostmi v tehdejší Polsku se na katedře intenzivně zabýval doc. Ján Gronský, dlouholetý přítel prof. Szymczaka, a tak organizaci studijního pobytu a péči o hosta rád převzal sám. Jsme přesvědčeni, že Krzysztofův celoživotní zájem o Československo, později Českou republiku a Slovenskou republiku se formoval již v době jeho pražského pobytu na konci sedmdesátých let minulého století. A stal se i předmětem jeho odborné vědecké a publikační činnosti. Dokladem toho je např. stať *Instytucja prezydenta w konstytucjonalizmie czechoslowackim* (Varšava 1993) i pozdější spolutvorství monografie *Wzajemne stosunki między władzą ustawodawczą a wykonawczą (Białoruś, Czechy, Litwa, Rumunia, Słowacja, Węgry)*, Lodž 2006 nebo *System konstytucyjny Czech* (Varšava 2000).

Devadesátá léta minulého století znamenala určité rozvolnění kontaktů, otevřená Evropa byla výzvou i pro vědecké a pedagogické pracovníky, pohled mnohých se obrátil na západ, nabídek a možností byla celá řada a doba změn jako by zrychlila běh času. Velkou pozornost vyvolávala ale i společenská transformace, kterou v té době procházely všechny země střední a východní Evropy. V našem oboru, ústavním právu, jsme se zájmem, napětím a očekáváním sledovali zásadní proměny, kterými procházely ústavní systémy uvedených států. Jakkoli úkoly a cíle, před kterými naše země v té době stály, byly shodné, cesty k jejich naplnění se různě klikatily. Svědčí o tom konec konců i rozdílná doba, která byla potřebná k dosažení z hlediska ústavního vývoje významného mezníku, jímž je přijetí nové ústavy.

U příležitosti oslav 650. výročí založení Univerzity Karlovy a 80. výročí obnovení české státnosti uspořádala Právnická fakulta v září 1998 v Zahradkách u České Lípy dvoudenní mezinárodní konferenci „Státnost česká a československá tradice a kontinuita“. Jí se zúčastnil a s příspěvkem

na téma „Ústavy Československa a Polska po první světové válce (podobnosti a rozdíly ve způsobu rozhodování o základní výstavbě systému)” vystoupil i Krzysztof. Viděli jsme se po dlouhých letech, ale připadalo nám, jako bychom se rozešli teprve včera. Konference byla úspěšná a pro nás znamenala začátek velmi intenzivních kontaktů s polskými kolegy.

Nelze zde nevzpomenout sérii mezinárodních vědeckých konferencí, jež pořádalo oddělení srovnávacího ústavního práva Univerzity v Lodži vedené Profesorem Skotnickým v rámci Festivalu dialogu čtyř kultur. Pro jejich účastníky byla tato setkání příležitostí k výměně informací a zkušeností na zajímavá témata, ať již se jednalo o právní aspekty fungování politických stran v zemích střední a východní Evropy (2003), institut vlastnictví (2006) nebo demokratický právní stát nahlížený optikou teorie a praxe. Vedle toho pobyt na konferencích umožnil hostům blíže se seznámit jak s pohnutou historií Lodže, tak obdivovat její architekturu, památky a parky. Konference nabízely i bohatý kulturní program, který zahrnoval koncerty ve Filharmonii, divadelní představení, návštěvy muzeí aj. Při opakovaných návštěvách jsme zaznamenali i přerod původně průmyslového města v moderní centrum uspokojující v míře vrchovaté potřeby jeho obyvatel.

Patrně každý z tehdejších zahraničních účastníků si domů odvezl vedle mnoha příjemných zážitků a vzpomínek i fotografie, na kterých sedí na lavičce vedle Juliana Tuwima anebo u klavíru s Arturem Rubinsteinem. Tak se, díky Krzysztofovi, zapsala Lodž napořád do našich srdcí.

Od počátku byly naše vztahy založené na reciprocitě. V roce 2001 pořádal profesor Václav Pavlíček na zámku v Lužanech mezinárodní vědeckou konferenci „Role státu v transformující se české společnosti.” Konference se stala mimo jiné i novým impulzem v rozvoji česko-polských kontaktů a již následující setkání, konané v Praze v roce 2003, věnované otázkám Bezpečnosti České republiky a potřebě ústavních změn, kterého se zúčastnila řada konstitucionalistů z Polské republiky, toho bylo potvrzením.

Na kvalitativně vyšší úroveň měla pozvednout setkání polských a českých konstitucionalistů idea prof. Zb. Witkowského z Univerzity Mikoláše Koperníka v Toruni, a sice konat pravidelně, vždy s dvouletým odstupem, odborné právnické semináře zaměřené na aktuální otázky, přičemž v jejich pořádání se měla střídát polská a česká strana. První polsko-český seminář se konal v roce 2008 na Fakultě práva a správy UMK v Toruni, pak následovala Praha, Olomouc, Krynice. Zatím poslední, VI. Ročník se konal v Olomouci v roce 2019 a byl věnován aktuálním otázkám právního státu v České republice a v Polské republice. Z každého semináře byl také vydán sborník vystoupení a příspěvků. A vždy potěšilo, ozval-li se některý z českých či polských kolegů s tím, abychom ho na příští seminář nezapomněli pozvat, protože chce být také při tom.

Nebyly to jen dnes již tradiční právnické semináře, ale také celá řada dalších konferencí, grantových projektů, publikací a přednášek, za organizací kterých stál Profesor Skotnický, jenž působí i v řadě reakčních rad českých odborných časopisů. Byl rovněž oponentem doktorských disertací, účastníkem habilitačních a profesorských řízení.

Jeho vztah k Čechům, České republice, výborná znalost češtiny, trvalý a upřímný zájem o dění v naší zemi vedly v roce 2013 ke jmenování Profesora Skotnického honorárním konzulem České republiky se sídlem v Lodži. Ministr zahraničních věcí České republiky jmenuje honorárního konzula na návrh diplomatické mise v zahraničí z odpovědných a významných osobností, které mají vybudované v dané oblasti (ekonomické, obchodní, kulturní, akademické aj.) dlouhodobé vztahy a nabyly bohaté zkušenosti. To jim umožňuje, aby svým vlivem a činností napomáhaly prosazovat hlavní cíle české diplomacie v zahraničí.

492 Řada lidí dokáže přicházet se zajímavými a podnětnými nápady, které se ale ne vždy podaří uskutečnit. Od nápadu k jeho realizaci vede obvykle dlouhá cesta, na které je třeba překonávat četné překážky. Tím spíše, pokud se jedná o projekt dlouhodobý. Pro ten je třeba, vedle vlastního pevného přesvědčení o jeho životaschopnosti, vybrat si schopné spolupracovníky, zajistit finanční prostředky a být vytrvalý stejně jako kreativní. To vše se v míře vrchovaté naplnilo v roce 2006, kdy Profesor Skotnický doslova ze země vydupal interdisciplinární vědecký časopis „*Studia Wyborcze*“, aby se následně stal jeho vedoucím redaktorem. Časopis má velmi široký záběr a neomezuje se jen na problematiku voleb v Polsku či v Evropě, ale široce se rozkročil do celého světa. I když v něm publikují převážně polští autoři, je od počátku otevřený i pro příspěvky autorů ze zahraničí. Ne zcela doceněné jsou podle našeho názoru na stránkách časopisu poskytované přehledné informace o výsledcích voleb prezidentských či parlamentních a o výsledcích celostátních referend v jednotlivých časových úsecích. Stejně tak cenné jsou vydávané bibliografie polských publikací věnovaných volbám.

Jistě bychom mohli ve výčtu aktivit dále pokračovat, avšak teprve když se člověk ohlédne zpět, a na chvíli se zastaví, uvědomí si, kolik toho je nejen v profesním, ale i osobním životě spojeno s Profesorem Krzysztofem Skotnickým.

Dávná lidová moudrost považuje za úspěšné ty muže, kteří postavili dům, zasadili strom a zplodili syna“. I těmto úsměvným kritériím Krzysztof, dokonce násobně, vyhovuje. K výše uvedenému tak ještě dodáme, že je předsedou Polskiego Towarzystwa Prawa konstytucyjnego a Lodzkiego Towarzystwa Naukowego, současně je obětavý a studenty oblíbený vysokoškolský učitel, organizátor vědeckého života, znalec a milovník hudby, nadšený tanečník, sběratel lázeňských pohárků, zábavný

společník, chápavý přítel, dobrý člověk. Nepochybně je tomu tak i proto, že po jeho boku stojí krásná paní Ela, se kterou tvoří harmonický pár.

Upřímně Ti, milý Krzysztofe, přejeme ještě mnoho let pevného zdraví, tvůrčí pohody, nekončícího zájmu o vše, čímž jsi tak plodně naplňoval většinu svého života. A těšíme se, že budeme mít ještě dlouho příležitost se potkávat v Lodži, v Praze nebo kdekoli jinde v Evropě.